

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm II. Ex ratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

Ex ratione.

PARAPHRASIS.

Episcopus Conuentrensis pueris nondum decennē aetatem consecutis in Archidiaconatu Castrensi Ecclesias quasdam concessit, quæ interim laicorum imperio administrabantur. Id ægrè ferens Alexander III. mandat Episcopum corripere; ecclesiarum administrationem atque custodiam a motis laicis, idoneis Clericis committi, donec pueri ad aetatem legitimam perueniant: Insuper prohiberi Episcopo, ne imposterum ecclesias, nisi perfonis aetatem, & scientiam requisitam habentibus regendas committat; alioquin ipsi poenam decernendam, atq. concessiones seu institutiones irritas iudicandas fore.

SYMMARIVM.

1. *Episcopus non potest dispensare super aetate in sacris canonibus requisita ad beneficium.*
2. *Si Clerico ante aetatem requisitam beneficium collatum sit, Superior collationem irritare potest.*
3. *Beneficium curatum per Papa dispensationem alicui minori concessum, per clericum interea illud administrari debet, non laicum.*

NOTANDVM I. Episcopus non potest dispensare super aetate in sacris canonibus requisita ad beneficium. Ita etiam habetur in c. seq.

NOTANDVM II. Si Clerico ante aetatem requisitam beneficium collatum sit, Superior collationem irritare potest: nisi malitiam dispensatiuè tolerare; dummodò potestate præditus sit dispensandi super defectu: vt in casu proposito Sum. Pontifex. Ceterum, si particulari alicuius ecclesie Collegiatæ decreto certa aetas in promouendis extingatur, v. g. vt intra annum sacrum ordinem susci-

obligatio sacrum ordinem suscipiendi intra annum post promotionem, iuxta Clement. 2. eod. tit. c. cum in cunctis, 7. §. Inferiora, de elect. Trident. sess. 22. c. 4. de reform. Vide quæ dixi in cit. c. cum in cunctis.

Id verò difficile est, quod hoc loco adiungitur, tametsi iustà causà impediti sint Clerici beneficiari, quò minus sacrum ordinem beneficio suo annexum suscipiant, priuandos esse: cuius contrarium significatur in c. 1. de Clerico ægrotante, & expressius in cit. Clem. 2. de aetate & qualitate. Hostiens. in sum. hoc tit. princ. & c. commissis, 35. de elect. in 6. Innocent. & Anton. de Butrio super hoc c. Glossa in cit. Clem. 2. ver. impedimento, iura ita conciliant. Si iustum impedimentum ordinis requisiti suscipiendi ex culpa contractum sit, non excusat; præsertim si ante beneficii acceptionem præuisum fuerat. Sin verò absque culpa contractum sit impedimentum, id beneficiato obesse non debet. Sed non placet hæc distinctio: Quia minus restringit textum: is enim absolute ait, non obstante impedimento iusto talem amouendum esse, maxime autem iustum est, si culpa non præcessit. Arbitror, aliter distinguendum esse. Vel impedimentum perpetuum, seu diu duraturum est, vel temporale. Si temporale, seu non longo tempore duraturum, vniuersim dici debet, institutum amoueri non posse; dummodò impedimentum ordinis suscipiendi iustum sit: tametsi fortè ante beneficii acceptionem præuisum fuerit, vel culpa aliqua præcesserit: vt si in rixa Clericus debilitatus sit, quò minus constituto tempore ordinem requisitum suscipere queat, argum. c. vn. Ne Sede vacante, in 6. Sin autem perpetuum, seu diu duraturum impedimentum est, auferri debet beneficium: Cum enim beneficium detur propter officium, c. vlt. de rescript. in 6. merito auferitur illi beneficium, qui ad præstandum officium, seu satisfaciendum obligationi beneficii inhabilis redditus est.

c. vlt.

* * *

CAPITVLVM IV.

Eam te.

PARAPHRASIS.

Prohibet Alexander III. ne quisquam ad beneficiũ curatum instituatur, etiam si literas Apostolicas afferat, nisi præditus sit scientiã, bonis moribus, atque ætate in Lateranensi Concilio requisitis. c. cùm in cunctis, 7. de elect. Præterea iubet, vt qui plurium Ecclesiarum curam habent, quarum vna ex alia non pendet, ij, remota appellatione, coguntur ad vnam earum, quam maluerint, dimittendam: nisi ita tenues redditus habeant, vt proprios Sacerdotes alere non possint.

SUMMARIVM.

1. Si Papa iubeat alicui conferri beneficium, licet in literis non exprimat, intelligitur tamen conditio, si idoneus sit.
2. Ad beneficia curata potissimum requiruntur qualitates istæ, scientia competens, morum honestas, & ætas legitima.
3. Qui habet duo beneficia curata, vel alterum personatum, aut dignitatem, ipso iure priuatus existit prius habito, illudque dimittere debet.
4. Si parochialis ecclesia tenues prouentus habet, qui alendo sacerdoti non sufficiant, quomodo ab Episcopo prouidendum?

NOTANDVM I. Si Papa iubeat alicui conferri beneficium, etsi in literis non exprimat, intelligitur tamen conditio, si idoneus sit, iuxta c. cùm aded, 17. de re scriptis. Potissimum autem ad beneficia curata requiruntur qualitates istæ. Scientia competens, morum honestas, & ætas legitima. Tametsi verò in ætate Pontifex dispensare possit, tamen non præsumitur contra generalis Concilij decretum dispensare, nisi id exprimat, c. ex parte, de Capellis Monachorum.

NOTAN-

sup ipere queant, tum Episcopus cùm Capitali consensu dispensare non prohibetur: cùm talis dispensatio in proprio ipsorum iure seu statuto fiat. Quod si autè literæ fundationis requirant, vt capellania v. g. Sacerdoti conferatur, vtrum Episcopus dispensare possit, dixi lib. 4. Th. mor. tr. 2. c. 13. in q. 6. n. 13.

NOTANDVM III. Si aliquis per Papæ dispensationem ad beneficium curatum promotus sit, qui ob ætatis defectum præesse ipsemer non possit, debet interim administrator, seu Vicarius temporalis deputari; qui Clericus sit, non laicus: nam laici Ecclesiastica negotia gerere non debent, c. 2. de iudicijs.

CAPITVLVM III.

Indecorum.

SUMMARIVM.

Regimen Ecclesia minori quatuordecim annis committi non debet, maior ætas requiritur iuxta posteriores canones.

Eccliesiarum dignitates, seu personatus impuberi, seu minori xiv. annis committi non possunt: Et talis prouisio seu institutio ab Episcopis facta, irritanda erit, ipsiq; grauiter puniendi. Ita Alexander III. in hoc c. Sed postea editis canonibus maior ætas requisita fuit: videl. si personatus, v. g. Decanatus, aut Archidiaconatus curam animarum annexam habent, anni xxiv. completi, c. cùm in cunctis, 7. §. inferiora. de elect. in Trident. sess. 24. c. 12. de reform. Ad dignitates verò seu personatus, quibus cura animarum annexa non est, xxi. anni completi, cit. c. 12. Ad reliqua verò simplicia beneficia, ordinariè ac per se loquendo, anni quatuordecim, saltem cœpti, Trident. sess. 23. c. 6. de reformat. iun. declarat. Cardinal. Vide quæ dixi, in cit. §. Inferiora.

* * *